

ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ПЕРЕГЛЯДУ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ

I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює загальні вимоги до процедур розроблення, професійного громадського обговорення, затвердження, введення в дію та перегляду професійних стандартів.

2. Структурування інформації в професійних стандартах передбачає формування вимог до знань, умінь та навичок, компетенцій працівника, що дозволяють йому якісно виконувати основні трудові функції в рамках відповідної сфери професійної діяльності.

Структурою професійних стандартів передбачено, що професійна (трудова) діяльність розподіляється на структурні елементи – основні трудові функції, для кожної з яких встановлюються вимоги до знань, умінь, навичок, компетенцій працівника та критерії виконання цих вимог.

3. Професійні стандарти спрямовані на:

- підвищення ефективності роботи з управління трудовим потенціалом та підвищення якості праці;
- визначення посадових обов'язків працівників, планування їхнього професійного зростання;
- підвищення ефективності системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, у тому числі шляхом неформального навчання;
- підбір, розміщення та використання кадрів;
- обґрунтування рішень, що ухвалюються під час проведення атестації працівників тощо.

Професійні стандарти використовуються для:

- розроблення державних стандартів професійно-технічної освіти, стандартів вищої освіти, освітніх (освітньо-професійних та освітньо-наукових) програм, навчальних програм і модулів для всіх форм та видів професійної підготовки, а також для розроблення навчально-методичних матеріалів до цих навчальних програм (модулів);
- проведення оцінки відповідності компетентностей працівників, випускників навчальних закладів вимогам професійного стандарту;
- використання у сфері управління персоналом, в тому числі його сертифікації та атестації;
- професійної орієнтації населення, в тому числі учнів та студентів навчальних закладів, працівників та безробітних;
- використання під час проведення процедур підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб;
- формування єдиних критеріїв виконання вимог до здатностей (компетентностей) особи, незалежно від шляхів їх отримання.

4. Для цілей цього Порядку терміни вживаються у такому значенні:

Вид професійної діяльності – сукупність видів трудової діяльності, яка має спільну інтеграційну основу та передбачає подібний перелік здатностей (компетентностей) для їх виконання.

Вид трудової діяльності – складова частина виду професійної діяльності, сформована цілісним набором трудових функцій та необхідних для їх виконання компетентностей.

Галузева рада – консультативно-дорадчий узгоджувальний орган, що створюється галузевими організаціями роботодавців, їх об'єднаннями, громадськими організаціями підприємців та іншими суб'єктами господарювання (підприємствами, установами, організаціями) і відповідає за розроблення та перегляд професійних стандартів, системний опис існуючих та перспективних професійних кваліфікацій відповідно до стратегії розвитку професійних компетентностей галузі (галузей);

Ініціатор розробки професійного стандарту – галузева рада, юридична особа (підприємство, установа, організація), що ініціює розробку професійного стандарту;

Комісія з питань професійних стандартів - комісія, утворена Федерацією роботодавців України для здійснення перевірки дотримання процедури розробки професійних стандартів та їх впровадження.

Область професійної діяльності - сукупність видів трудової діяльності, що має загальну інтеграційну основу і передбачає схожий набір компетентностей для їх виконання. Може бути частиною одного виду економічної діяльності або бути пов'язана з декількома видами економічної діяльності.

Перевірка дотримання процедури розробки професійного стандарту – процедура перевірки зовнішнім по відношенню до розробників проекту професійного стандарту органом дотримання процедури розробки проекту професійного стандарту та його відповідності структурі.

Професійний стандарт – затверджені в установленому порядку вимоги до кваліфікації працівників, їх компетентностей, що визначаються роботодавцями і слугують основою для формування професійних кваліфікацій. Професійні стандарти описують вимоги до виконання працівниками трудових функцій (задачі професійної діяльності) та необхідні для цього здатності (компетентності).

Репозитарій професійних кваліфікацій – інформаційно-аналітична система ведення реєстрів професійних стандартів, професійних кваліфікацій та освітніх стандартів на їх основі.

Робоча група з питань розробки проекту професійного стандарту – орган, що утворюється Розробником професійного стандарту для організації робіт з розробки проекту професійного стандарту.

Розробник професійного стандарту – галузева рада, об'єднання з питань розробки професійних стандартів, яке у встановленому порядку розробляє проект професійного стандарту.

Об'єднання з питань розробки професійних стандартів – тимчасовий орган, що утворюється ініціатором розробки професійного стандарту за відсутності галузевої ради. До складу об'єднання з питань розробки професійних стандартів мають залучатися представники суб'єктів господарювання відповідної галузі, професійних фахових спільнот, громадських організацій, навчальних закладів, наукових установ, представники профспілок, незалежні експерти. До участі в об'єднанні можуть бути запрошені представники органів державної влади і місцевого самоврядування (за згодою).

Трудова функція – складова частина виду трудової діяльності, що являє собою інтегрований (відносно автономний) набір трудових дій, що визначається технологічним процесом та передбачає наявність здатностей (компетентностей), необхідних для їх виконання.

Трудова дія – найпростіша виробнича операція (складова частина трудової функції), яка здійснюється працівником разом з іншими трудовими діями для виконання окремої трудової функції.

Функціональний аналіз – поетапне виявлення та послідовний опис ієрархії трудових функцій у сфері трудової (професійної) діяльності.

II. Розроблення, затвердження та введення в дію професійних стандартів

5. Розроблення, затвердження та введення в дію професійних стандартів включає в себе такі етапи:

- прийняття рішення про розроблення проекту професійного стандарту;
- розроблення проекту професійного стандарту;
- професійне громадське обговорення проекту професійного стандарту;
- перевірка дотримання процедури розробки та затвердження професійного стандарту;
- введення професійного стандарту в дію.

2.1. Прийняття рішення про розроблення проекту професійного стандарту

6. Розробник приймає рішення про розроблення проекту професійного стандарту як з власної ініціативи, так і за зверненням окремих підприємств, установ, організацій, професійних об'єднань та фізичних осіб, які обґрунтували необхідність розроблення проекту професійного стандарту.

7. Прийняття рішення щодо розроблення проекту професійного стандарту має базуватися на аналізі поточної ситуації на ринку праці у відповідній галузі/секторі економічної діяльності, визначення можливостей у підготовці кадрів, передового досвіду та тенденцій розвитку галузі.

8. Розробник бере на себе зобов'язання щодо дотримання процедур та змістовних вимог до розроблення та погодження професійного стандарту, зокрема:

- організовує збір та проведення аналізу інформації про групи занять (професії) відповідного виду економічної діяльності, до яких належить відповідний професійний стандарт;

- організує розроблення та погодження проекту професійного стандарту;

- організує професійне громадське обговорення проекту професійного стандарту;

- вносить зміни та доповнення до проекту професійного стандарту за результатами професійного громадського обговорення.

- подає галузевій раді¹ проект професійного стандарту.

У випадку відсутності галузевої ради, розробник подає проект професійного стандарту, а також інформацію щодо проведених робіт із розробки проекту професійного стандарту Федерації роботодавців України.

---

¹ За відсутності галузевої ради - Федерація роботодавців України

9. Якщо розробником проекту професійного стандарту є галузева рада, рішення щодо розробки проекту професійного стандарту оприлюднюється на веб-сайті галузевої ради (або організації, при якій утворено галузеву раду) та надсилається до Федерації роботодавців України.

10. Якщо розробником проекту професійного стандарту є об'єднання з питань розробки професійних стандартів, з метою оприлюднення інформації про ініціативу розробки проекту професійного стандарту розробник надсилає відповідне повідомлення до Федерації роботодавців України.

11. У повідомленні про розроблення професійного стандарту зазначаються контактна інформація розробника, назва проекту професійного стандарту та партнерських організацій (підприємства, навчальні заклади, експертні організації, професійні громадські організації тощо), які залучатимуться до розроблення проекту професійного стандарту.

12. Галузева рада приймає рішення щодо підтримки ініціативи розроблення проекту професійного стандарту або відхилення такої ініціативи відповідно до своїх внутрішніх положень².

13. У випадку прийняття рішення про підтримку ініціативи розроблення проекту професійного стандарту, галузева рада оприлюднює на власному веб-сайті (або веб-сайті організації, при якій утворено галузеву раду) таке рішення та надсилає повідомлення до Федерації роботодавців України, яка розміщує повідомлення про ініціативу розробки проекту професійного стандарту на власному веб-сайті та веб-сайті Репозитарію професійних кваліфікацій www.profstandart.org.ua (далі – Репозитарій)³.

2.2. Розроблення проекту професійного стандарту

14. З метою належного розроблення проекту професійного стандарту Розробник професійного стандарту формує робочу групу з питань розробки проекту професійного стандарту, завданнями якої є:

---

² за відсутності галузевої ради, дані дії здійснює Федерація роботодавців України.

³ за відсутності галузевої ради, Федерація роботодавців України приймає таке рішення самостійно.

- затвердження заходів щодо розроблення професійного стандарту, в тому числі обрання голови групи;
- дослідження трудових функцій, опис трудових дій кожної трудової функції;
- підготовка проекту професійного стандарту;
- організація професійного громадського обговорення проекту професійного стандарту, коригування проекту професійного стандарту;
- подача проекту професійного стандарту відповідній галузевій раді для затвердження⁴.

15. Розробник організовує роботу з формування переліку трудових функцій, використовуючи, зокрема, функціональний аналіз як метод дослідження трудових функцій.

16. Результати дослідження трудових функцій оформлюються групою розробників як проект професійного стандарту, який повинен мати наступні складові частини:

1. Паспорт професійного стандарту
1.1. Основна мета виду професійної діяльності
1.2. Вид економічної діяльності (код КВЕД ДК009: 2010)
1.3. Назва професійної діяльності (код КП ДК 003: 2010)
1.4. Професія (назва та код КП ДК 003: 2010)
1.5. Узагальнена професія (у разі необхідності)
1.6. Вимоги до державної сертифікації (потребує чи не потребує)
1.7. Назви типових посад (для КСС) ⁵

⁴ у випадку, якщо галузева рада відсутня, проект професійного стандарту розробником подається безпосередньо до Федерації роботодавців України

⁵ Застосовується для керівників та спеціалістів

2. Загальні вимоги до професійної діяльності
2.1. Загальні компетенції (найменування)
2.2. Загальнопрофесійні компетенції (найменування)
3. Перелік основних трудових функцій (номер ТФ, назва ТФ, перелік трудових дій)
4. Опис трудових функцій
4.1. Назва трудових дій
4.2. Перелік умінь, знань, засобів та предметів праці, необхідних для виконання трудової дії, функції
5. Технічні характеристики
5.1. Розробники професійного стандарту
5.2. Організація, що затвердила професійний стандарт (галузева рада, ФРУ)
5.3. Номер стандарту
5.4. Дата затвердження стандарту
5.5. Дата наступного перегляду стандарту
5.6. Аркуш реєстрації змін професійного стандарту

2.3. Професійне громадське обговорення

17. Розробник організовує професійне громадське обговорення проекту професійного стандарту із залученням широкого кола заінтересованих осіб, зокрема, роботодавців, їх організацій та об'єднань,

громадських організацій професійного самоврядування, професійних спілок (їх об'єднань), державних установ, навчальних закладів тощо.

18. Розробник самостійно визначає форми його проведення (конференція, форум, засідання за круглим столом, зустрічі, Інтернет-конференція, електронна консультація тощо) виходячи з необхідності залучення оптимальної кількості заінтересованих учасників та власних організаційних можливостей.

19. Професійне громадське обговорення передбачає:

1) оприлюднення на веб-сайті Розробника, членів Об'єднання з питань розробки професійних стандартів інформаційного повідомлення про проведення обговорення, що містить відомості про:

- найменування Розробника;
- назви проекту професійного стандарту;
- адресу електронної пошти, номер телефону, строк і форму для подання пропозицій, зауважень;
- прізвище та ім'я особи, відповідальну за проведення обговорення;
- строк і спосіб оприлюднення результатів обговорення;

2) опрацювання організаторами обговорення висловлених пропозицій (зауважень) щодо проекту професійного стандарту;

3) узагальнення та оприлюднення результатів обговорення.

20. Робоча група з питань розробки проекту професійного стандарту здійснює збір, узагальнення та аналіз отриманих пропозицій і зауважень щодо проекту професійного стандарту, вносить до нього необхідні зміни та подає опрацьований проект професійного стандарту галузевій раді або Об'єднанню з питань розробки професійних стандартів (за відсутності галузевої ради). Розробник несе відповідальність за врахування та/або відхилення пропозицій до проекту професійного стандарту, висловлених під час його професійного громадського обговорення.

21. За необхідності розробник погоджує проект професійного стандарту, а також внесені в нього зміни, з іншими заінтересованими сторонами.

22. Строк проведення обговорення обчислюється з дня оприлюднення відповідного інформаційного повідомлення і повинен становити не більше двох місяців.

2.4. Перевірка дотримання процедури розробки та затвердження професійного стандарту

23. Проект професійного стандарту, за яким проведено публічне обговорення, подається розробником галузевій раді⁶ для його затвердження. У випадку відсутності галузевої ради, проект професійного стандарту, за яким проведено публічне обговорення, подається розробником до Федерації роботодавців України.

24. Інформація щодо процесу розробки проекту професійного стандарту має включати:

- склад робочої групи, включаючи найменування організацій та посад експертів;
- перелік організацій, які увійшли у вибірку обстеження при проведенні аналізу трудових функцій;
- опис етапів і процедур збору інформації і розробки професійного стандарту (терміни, послідовність етапів, методи збору та обробки даних).

25. Галузева рада розглядає отримані від розробника документи та протягом 5 днів разом з супровідним листом направляє їх до Федерації роботодавців України для проведення перевірки дотримання процедури розробки професійного стандарту Комісією з питань професійних стандартів. У випадку відсутності галузевої ради, документи подаються розробником безпосередньо до Федерації роботодавців України для

---

⁶ Пояснювальна записка подається розробником Федерації роботодавців України разом з проектом професійного стандарту у випадку відсутності галузевої ради

проведення перевірки дотримання процедури розробки професійного стандарту Комісією з питань професійних стандартів.

26. Комісія з питань професійних стандартів протягом 5 робочих днів проводить перевірку дотримання процедури розробки проекту професійного стандарту за наступними критеріями (критерії відповідності):

- відповідності процедури розробки проекту професійного стандарту зазначеному Порядку;

- відповідності проекту структурі професійного стандарту.

27. За результатами розгляду проекту професійного стандарту Комісія з питань професійних стандартів Федерації роботодавців України:

- приймає рішення про відповідність професійного стандарту критеріям відповідності та повідомляє про це розробника;

- аргументовано відмовляє у відповідності процедури розробки професійного стандарту критеріям відповідності та надсилає відповідне повідомлення розробнику.

28. Після отримання висновку Федерації роботодавців України, проект професійного стандарту вноситься на затвердження галузевої ради.

29. Галузева рада затверджує професійний стандарт або приймає рішення про його доопрацювання⁷.

30. Рішення про затвердження професійного стандарту разом з професійним стандартом надсилаються галузевою радою до Федерації роботодавців України.

2.5. Введення в дію

31. Професійний стандарт вважається введеним в дію з моменту його оприлюднення на сайті галузевої ради, при відсутності галузевої ради – на сайті Федерації роботодавців України.

---

⁷ за відсутності галузевої ради, проект професійного стандарту затверджується одним із заступників Голови ради ФРУ

32. Федерація роботодавців України розміщує відомості про затверджений професійний стандарт на власному веб-сайті, веб-сайті Репозитарію та інформує про це інші заінтересовані сторони.

III. Перегляд професійних стандартів

33. Професійний стандарт підлягає періодичному перегляду в залежності від особливостей сектору/галузі, але не пізніше ніж через три роки після його введення в дію. Рішення про перегляд професійного стандарту приймає розробник.

34. Перегляд професійного стандарту (або його частини) здійснюється за процедурою, встановленою цим Порядком для розроблення та затвердження професійного стандарту.